

UZASADNIENIE

1. Cele projektu

Celem projektowanej ustawy w zakresie, w jakim zmienia ona ustawę – Kodeks karny, ustawę – Kodeks karny skarbowy oraz ustawę – Kodeks postępowania karnego, jest umożliwienie sądom polskim uwzględnienia w postępowaniu karnym orzeczeń skazujących wydanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w związku z popełnieniem przez sprawcę przestępstwa. Wymóg taki wynika z decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (dalej jako decyzja ramowa 2008/675/WSiSW)¹⁾. Jako państwo członkowskie Unii Europejskiej, Rzeczpospolita Polska jest zobowiązana do wdrożenia przepisów tej decyzji ramowej do krajowego porządku prawnego do dnia 15 sierpnia 2010 r.

Ponadto celem projektu w zakresie, w jakim zmienia on ustawę – Kodeks postępowania karnego, jest umożliwienie sądowi polskiemu, orzekającemu w przedmiocie wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary pozbawienia wolności (dalej jako ENA), nie tylko określenia kwalifikacji prawnej czynu według prawa polskiego, ale również – w pewnych sytuacjach – wymiaru kary podlegającej wykonaniu.

2. Zmiany związane z implementacją decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW

Art. 92a k.k.

Sposób uwzględnienia orzeczenia zagranicznego nie może powodować naruszenia, uchylecia ani rewizji tego orzeczenia ze strony państwa prowadzącego postępowanie (art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW). Dotyczy to zarówno postanowień zawartych w samym orzeczeniu skazującym, jak również decyzji towarzyszących jego wykonaniu.

Zakaz naruszenia zagranicznego orzeczenia skazującego odnosi się również do wydania wyroku łącznego obejmującego kary orzeczone wyrokiem krajowym oraz orzeczeniem zagranicznym. Połączenie kar orzeczonych różnymi wyrokami stanowi zmianę (modyfikację odpowiedzialności karnej) w zakresie kary. Wyrok łączny jest bowiem nowym wyrokiem

skazującym, a więc orzeczeniem (merytorycznym) rozstrzygającym w kwestii kary (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29.11.2006 r. I KZP 26/06 OSNKW 2006/12/109). Wprawdzie cytowane orzeczenie Sądu Najwyższego zapadło w oparciu o analizę przepisów art. 13 Konwencji o przekazywaniu osób skazanych, sporządzonej w Strasburgu dnia 21 marca 1983 r.²⁾ oraz art. 19 Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach karnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 19 kwietnia 1990 r.³⁾, tym niemniej z cytowanych przepisów wynika, iż do zmiany lub uchylenia obcego wyroku skazującego właściwe jest prawo państwa wydania. Analogicznie w art. 3 ust. 3 decyzji ramowej wyłączono możliwość uwzględnienia wyroku skazującego, gdyby miało to prowadzić do jego naruszenia, uchylenia lub rewizji ze strony państwa prowadzącego kolejne postępowanie. Z tego względu objęcie kary orzeczonej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej węzłem kary łącznej w polskim postępowaniu karnym prowadziłoby do naruszenia orzeczenia zagranicznego, to zaś byłoby sprzeczne z art. 3 ust. 3 decyzji ramowej. Zważywszy na to, że do wymiaru kary łącznej w ramach wyroku łącznego znajdują zastosowanie materialnoprawne przesłanki orzeczenia kary łącznej, wynikające z rozdziału IX Kodeksu karnego, uwzględnienie kary orzeczonej w orzeczeniu skazującym wydanym w innym państwie członkowskim mogłoby prowadzić do naruszenia tego wyroku. Dlatego proponowany art. 92a k.k. wyłącza taką możliwość.

Art. 107a k.k.

W rozdziale XII Kodeksu karnego zaistniała konieczność zawarcia przepisu wykluczającego możliwość stosowania instytucji zatarcia skazania względem orzeczeń skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich. Zatarcie skazania jest instytucją prawa karnego materialnego, zaś jego konsekwencją jest zmiana sytuacji skazanego, który w razie popełnienia nowego przestępstwa po zatarciu skazania traktowany jest jak osoba niekarana za przestępstwo. W takiej sytuacji nie znajdują zastosowania m. in. przepisy art. 53 § 2 k.k. (w zakresie, w jakim poprzednia karalność może stanowić okoliczność wpływającą na zaostrzenie kary) oraz art. 64 k.k. (dotyczącego recydywy, podstawą przyjęcia której jest uprzednie skazanie). Skutkiem zatarcia skazania jest bowiem fakt, że za niebyłe uważa się nie tylko skazanie, lecz również samo popełnienie przestępstwa. Oznacza to wprowadzenie fikcji prawnej, że do popełnienia przestępstwa w ogóle nie doszło. W aspekcie pozytywnym od chwili

zatarcia skazania prawdziwe – z punktu widzenia porządku prawnego – jest zatem stwierdzenie, że danego przestępstwa nie popełniono (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2009 r., IV KK 164/09). Zgodnie zaś z art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW uwzględnienie uprzednich wyroków skazujących w innych państwach członkowskich nie skutkuje ich naruszeniem, uchylem ani rewizją. Zastosowanie art. 106 k.k. i następnych w odniesieniu do orzeczenia skazującego wydanego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej uchylałoby zaś skutki skazania zapadłego w państwie wydania, a tym samym prowadziłyby do niemożności uwzględniania takiego orzeczenia w nowym postępowaniu karnym.

Dodatkowo za przyjęciem, iż prawo państwa wydania jest właściwe do ustalenia warunków zatarcia skazania w odniesieniu do orzeczenia skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim przemawia również kierunek rozwoju prawa Unii Europejskiej. W decyzji ramowej Rady 2009/315/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie organizacji wymiany informacji pochodzących z rejestru karnego pomiędzy państwami członkowskimi oraz treści tych informacji organ centralny państwa członkowskiego, które wydało orzeczenie skazujące, zobligowany jest do poinformowania organu centralnego innego państwa członkowskiego, którego obywatelstwo posiada osoba skazana, o każdym wyroku skazującym zapadłym na jego terytorium i wpisanym do rejestru karnego⁴). Obowiązek dotyczy również późniejszych zmian lub usunięcia informacji zawartych w rejestrze karnym (art. 4 ust. 2 i 3 powołanej decyzji ramowej). Z kolei organ centralny państwa członkowskiego, którego obywatelstwo posiada osoba skazana, jest zobligowany do dokonania zmiany lub usunięcia informacji ze swojego rejestru karnego stosownie do aktualnych danych uzyskanych z państwa skazania (art. 5 ust. 2 powołanej decyzji ramowej).

Ponadto zważywszy na to, że art. 107 k.k. rozróżnia zarówno sytuacje, gdy zatarcie skazania następuje z mocy prawa, jak również w wyniku orzeczenia sądowego (w wypadku krótszych terminów), powstałby problem związany z określeniem organu właściwego do orzekania o zatarciu skazania w odniesieniu do orzeczenia skazującego wydanego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej. Art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, przewidujący zasady usuwania danych osobowych osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4, tj. prawomocnie skazanych przez sądy państw obcych, nie określa prawa właściwego dla trybu i terminu zatarcia⁵). W celu uzupełnienia powyższej luki

prawnej, jak również jednoznacznego wskazania, iż do wydanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej orzeczeń skazujących mają zastosowanie właściwe przepisy państwa wydania, niezbędne było dodanie projektowanego art. 107a k.k. Zastosowanie prawa państwa wydania wyroku do określenia zatarcia orzeczenia skazującego wydanego w tym państwie członkowskim Unii Europejskiej powoduje, iż również art. 108 k.k. nie znajdzie zastosowania.

Art. 114a k.k.

Jednym z głównych celów Unii Europejskiej jest stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Służy temu rozwój współpracy policyjnej i sądowej, zaś podstawową rolę w tym zakresie odgrywa zasada wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych. Zasada ta została określona w konkluzjach z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere z dnia 15 i 16 października 1999 r. mianem „kamienia węgielnego” współpracy sądowej w Unii Europejskiej. Poszerzenie sfery wzajemnego uznawania orzeczeń o kolejne dziedziny współpracy karnej przewidziane zostało w programie haskim z 2004 r. Konsekwencją wskazanego procesu była zmiana form współpracy sądowej w sprawach karnych między państwami członkowskimi, z tradycyjnych metod o charakterze międzynarodowym na bezpośrednie uznawanie i wzajemne wykonywanie orzeczeń przez organy wymiaru sprawiedliwości.

Decyzja ramowa 2008/675/WSiSW nie jest klasycznym instrumentem realizującym zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń, bowiem pozbawiona jest mechanizmów uznawania i odmowy uznawania. Jej rolą nie jest bowiem wykonanie orzeczenia zapadłego w innym państwie członkowskim, lecz jego uwzględnienie na etapie postępowania przygotowawczego, sądowego i wykonawczego w związku z popełnieniem innego czynu niż objęty skazaniem, z konsekwencjami równoważnymi skutkom wiążącym się z uprzednimi wyrokami skazującymi. Stanowi ona przejaw zasady wzajemnego zaufania do orzeczeń wydanych w innych państwach członkowskich i nie wiąże się z koniecznością harmonizacji systemów prawnych w tym zakresie.

Wzmocnienie wzajemnego zaufania stanowi istotny element realizacji założeń rozwoju Unii Europejskiej w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w latach 2010 – 2014, określonych w pkt 3.2 Programu sztokholmskiego – Otwarta i bezpieczna Europa dla dobra i ochrony obywateli⁶⁾. Skutkiem zaś realizacji zasady wzajemnego zaufania ma być

zrównanie skutków decyzji wydanych w innych państwach członkowskich ze skutkami analogicznych decyzji na poziomie krajowym.

W prawie polskim nie istniały przepisy wprost odnoszące się do wymogu uwzględniania w postępowaniu karnym orzeczeń skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich UE. Tym niemniej w orzecznictwie Sądu Najwyższego zaprezentowany został pogląd, wskazujący na możliwość uwzględnienia wykonanych za granicą kar pozbawienia wolności dla celów recydywy. W uchwale z dnia 24 kwietnia 1975 r. sygn. VI KZP 59/74 (OSNKW 1975/6/71) Sąd Najwyższy wskazał, iż odbycie za granicą co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, na którą sprawca został tam skazany za czyn stanowiący przestępstwo według przepisów polskiej ustawy karnej, stanowi podstawę do przyjęcia powrotu do przestępstwa w rozumieniu art. 60 § 1 k.k. przy spełnieniu pozostałych wymagań tego przepisu. Z tego względu, jeżeli polski sąd uzyskuje informację o uprzednim skazaniu osoby, przeciwko której toczy się postępowanie karne, i spełnione są warunki powrotu do przestępstwa, określone w art. 64 § 1 k.k., okoliczność ta może, zgodnie z cytowanym orzeczeniem, podlegać uwzględnieniu w podstawie skazania. Należy jednak zaznaczyć, że orzeczenie Sądu Najwyższego było jednorazowe, a przedstawiony w nim pogląd nie miał większego wpływu na praktykę orzeczniczą.

Wymóg gromadzenia danych o osobach prawomocnie skazanych za przestępstwa przez sądy państw obcych wyraźnie przewidziany został w art. 1 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym. W chwili obecnej rejestry karne poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej wymieniają między sobą informacje o osobach prawomocnie skazanych przez sądy innych państw na podstawie art. 13 i 22 Europejskiej konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych z dnia 20 kwietnia 1959 r.⁷⁾ Do niedawna kwestie te były regulowane również przez decyzję Rady 2005/876/WSiSW z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie wymiany informacji pochodzących z rejestru karnego⁸⁾, uchyloną przez decyzję ramową Rady 2009/315/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie organizacji wymiany informacji pochodzących z rejestru karnego pomiędzy państwami członkowskimi oraz treści tych informacji. Wymiana ta obejmuje również informacje o wyrokach skazujących dotyczących obywateli państw trzecich i osób nieposiadających żadnego obywatelstwa w trybie art. 13 Europejskiej konwencji o pomocy

prawnej w sprawach karnych (art. 7 ust. 4 powołanej decyzji ramowej). Termin implementacji decyzji ramowej 2009/315/WSiSW upływa z dniem 27 kwietnia 2012 r.

W obecnym stanie prawnym brakuje zatem legalnej podstawy uwzględniania orzeczeń skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej na wszystkich etapach postępowania karnego. Pojęcie „wyrok skazujący” oznacza prawomocne orzeczenie sądu właściwego w sprawach karnych uznające daną osobę za winną popełnienia przestępstwa (art. 2 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW). Z tego względu uwzględnieniu podlegają wyłącznie skazania za przestępstwa oraz przestępstwa skarbowe. Poza zakresem regulacji pozostają natomiast wykroczenia oraz inne orzeczenia, które nie posiadają skutku równoważnego skazaniu, czyli nie przesądzają wprost o winie skazanego (np. warunkowe umorzenie postępowania).

Pojęcia „wyroku skazującego” oraz „orzeczenia zapadłego za granicą” są znane w obecnym stanie prawnym; posługuje się nimi art. 114 k.k. Celem nowelizacji nie jest jednak rozciągnięcie procedury uwzględniania na wszelkie wyroki (orzeczenia) skazujące, lecz tylko na te, które zostały wydane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej. Z tego względu w projektowanym art. 114a umieszczono definicję orzeczenia skazującego, o którym mowa w tym przepisie. Istotnym jej elementem jest wskazanie, iż orzeczenie skazujące ma mieć charakter prawomocny, a nadto musi pochodzić wyłącznie od sądu właściwego w sprawach karnych. Choć art. 2 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW operuje pojęciem „wyroku skazującego” (ang. conviction), jednak obejmuje wszelkie orzeczenia skazujące posiadające cechy wskazane w tej definicji (ang. any final decision of a criminal court establishing guilt of a criminal offence). Zapobiegnie to konieczności uwzględniania orzeczeń wydanych wprawdzie przez organy uprawnione do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, zgodnie z porządkiem prawnym państw członkowskich Unii Europejskiej, jednak inne niż sąd.

Przedmiotem decyzji ramowej jest określenie warunków, zgodnie z którymi w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko danej osobie w jednym z państw członkowskich uwzględniane są uprzednie orzeczenia skazujące dotyczące innych zdarzeń, lecz zapadłe wobec tej samej osoby w innych państwach członkowskich (art. 1 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW). Decyzja ramowa nie dotyczy zatem sytuacji, w których zaistniałaby konieczność prowadzenia postępowania o ten sam czyn. Z tego względu pozostaje ona bez związku z zakazem ne bis in idem wynikającym z art. 114 § 3 pkt 3 k.k. w zw. z art. 54 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami

Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach⁹⁾, bowiem nie dotyczy sytuacji opisanej w art. 114 § 1 k.k.

Brak procedury uwzględniania orzeczeń zagranicznych powoduje konieczność jej wprowadzenia w proponowanym art. 114a k.k. Konsekwencją uwzględnienia orzeczenia skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest uznanie, iż wywołuje ono skutki równoważne do uprzedniego wyroku skazującego, gdyby został wydany on przez sąd polski. Posłużenie się terminem „uwzględnia” w odniesieniu do orzeczeń skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich nawiązuje do terminologii znanej Kodeksowi karnemu i znajdującej zastosowanie w rozdziale VI Kodeksu karnego. Pojęcie „uwzględnia” występuje w przepisach dotyczących zasad wymiaru kary (art. 53 § 1 i 2, art. 55 k.k.), ale także w przepisach dotyczących orzeczeń zapadłych za granicą (art. 114 § 2 i 4 k.k.). Ponadto w oficjalnym tłumaczeniu angielskiej wersji językowej tekstu decyzji ramowej na język polski również użyte zostało pojęcie „uwzględniania” (ang. taking account of). Zważywszy na to, że uwzględnianie orzeczeń skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich dotyczy instytucji prawa karnego materialnego w kontekście nowego postępowania karnego, przedmiotowa regulacja zamieszczona została w części materialnej Kodeksu karnego.

Wymóg uwzględniania orzeczeń skazujących nie ma charakteru bezwzględnego i przewiduje możliwość uniknięcia związania sądu polskiego orzeczeniem wydanym w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, jeżeli sprawca nie odpowiadałby za taki czyn w myśl prawa polskiego. Dotyczyć to będzie zarówno przeszkód natury formalnej, gdy informacje uzyskane na mocy obowiązujących instrumentów są niewystarczające, jak również gdy niemożliwe byłoby wydanie krajowego wyroku skazującego, gdyż czyn w związku z którym zapadło uprzednie orzeczenie skazujące nie stanowi przestępstwa według prawa polskiego, lub gdy rodzaj orzeczonej kary jest nieznan w krajowym systemie prawnym. Także przeszkody prawne wynikające z prawa państwa wydania, które pozbawiają orzeczenie zagraniczne skutków związanych z uprzednim skazaniem, stanowić powinny taką okoliczność (np. zatarcie skazania czy ułaskawienie zgodnie z prawem państwa wydania).

Uwzględnienie orzeczenia skazującego następuje pod warunkiem, że nie prowadzi to – zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym toczy się postępowanie karne – do naruszenia, uchylecia lub rewizji uprzedniego orzeczenia skazującego

lub jakichkolwiek decyzji związanych z jego wykonaniem (art. 3 ust. 4 decyzji ramowej 2008/675/WSiSW).

Art. 20 § 2 k.k.s.

W związku z określeniem przesłanek uwzględniania w projektowanym art. 114a, istniała konieczność uzupełnienia art. 20 § 2 Kodeksu karnego skarbowego, poprzez zamieszczenie w jego treści odwołania do cytowanego przepisu (w wersji znowelizowanej ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy, ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw¹⁰⁾). Wprowadzenie zmiany w art. 20 § 2 k.k.s. wynika z konieczności stosowania regulacji zawartej w art. 114a również w Kodeksie karnym skarbowym.

Art. 213 § 2a k.p.k.

Uzyskanie przez właściwy organ postępowania karnego orzeczenia skazującego następować powinno w sytuacjach, gdy powziął on informację o uprzednim skazaniu osoby, w odniesieniu do której toczy się postępowanie. Oznacza to, iż właściwy organ postępowania nie ma obowiązku z urzędu podejmować działań zmierzających do uzyskania informacji odnośnie do uprzedniej karalności danej osoby za granicą (np. weryfikacji uprzedniej karalności w państwie pobytu cudzoziemca). Jeśli jednak organ postępowania uzyska informację o uprzedniej karalności, zobligowany będzie do sprawdzenia podniesionych okoliczności (np. informacji dostarczonych przez strony postępowania). W takim przypadku ich weryfikacja może nastąpić w wyniku zastosowania jednego z instrumentów wzajemnej pomocy prawnej (np. wskutek zastosowania Europejskiej Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych z dnia 20 kwietnia 1959 r.) lub za pośrednictwem Krajowego Rejestru Karnego (na podstawie ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym). Uzyskany odpis lub wyciąg orzeczenia organ postępowania zamieści w aktach postępowania, analogicznie jak ma to miejsce na podstawie art. 213 § 2 k.p.k. W tym celu konieczna będzie także nowelizacja § 179 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 2010 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury¹¹⁾.

Konsekwencje prawne uwzględnienia orzeczeń zagranicznych w postępowaniu karnym

Uwzględnienie orzeczenia skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej nie jest równoznaczne z procedurą uznawania i nie ma na celu wykonania wyroku. Konsekwencją uwzględnienia będzie jednak konieczność zastosowania przepisów wiążących ze skazaniem określone skutki prawne. Z tego względu będzie ono rzutować na zastosowanie odpowiednich środków zapobiegawczych, kwalifikacji prawnej, rodzaju i wymiaru kary oraz zasad dotyczących wykonania kary. Chodzi tu w szczególności o ustalenia związane ze sposobem życia przed popełnieniem przestępstwa (art. 53 k.k.), powrotem do przestępstwa (art. 64 § 1 i 2 k.k.), przesłanką warunkowego umorzenia postępowania karnego (art. 66 § 1 k.k.), podjęciem postępowania warunkowo umorzonego (art. 68 § 1 i 2 k.k.), zarządzeniem wykonania kary warunkowo zawieszanej (art. 75 § 1, 2 i 3 k.k.), odwołaniem warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary (art. 77 § 1 k.k.), przedterminowym zwolnieniem z odbywania części kary ograniczenia wolności (art. 83 k.k.), uznaniem za wykonane orzeczonych środków karnych (art. 84 k.k.), określeniem odpowiedniego zakładu karnego (art. 67 § 2 k.k.w.), klasyfikacją skazanych odbywających karę pozbawienia wolności (art. 82 § 2 pkt 3 k.k.w. i art. 86 k.k.w.), odwołania odroczenia wykonania kary (art. 156 § 1 k.k.w.), odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia (art. 160 § 1 i 2 k.k.w.), etc.

3. Zmiany w zakresie dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania

Art. 607s § 4 k.p.k.

Ogólnym celem projektowanych zmian w ustawie – Kodeks postępowania karnego jest ujednoczenie sposobu uznawania i wykonywania przez polskie sądy zagranicznych orzeczeń karnych wydanych wobec obywateli polskich oraz osób spełniających kryterium domicylu. Jak wyżej zaznaczono, celem szczegółowym jest nałożenie na sąd polski, orzekający w przedmiocie wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary pozbawienia wolności, obowiązku nie tylko określenia kwalifikacji prawnej czynu według prawa polskiego, ale również – w pewnych sytuacjach – wymiaru kary podlegającej wykonaniu. Przy wykonaniu ENA stosowano by regułę zbliżoną do przewidzianej w art. 114 § 4 k.k. Zgodnie z tym przepisem sąd określa według polskiego prawa kwalifikację prawną czynu oraz podlegającą wykonaniu karę lub inny środek przewidziany w tej ustawie; podstawę określenia kary lub środka

podlegającego wykonaniu stanowi wyrok wydany przez sąd państwa obcego oraz m. in. kara grożąca za taki czyn w polskim prawie, z uwzględnieniem różnic na korzyść skazanego. W rezultacie sąd polski, orzekający w kwestii uznania i wykonania ENA, nie byłby bezwzględnie związany wymiarem kary orzeczonej przez sąd zagraniczny. W wypadkach, w których wymierzona kara zagraniczna przekraczałaby ustawowy pułap odpowiedzialności za określony czyn, przewidziany w polskiej ustawie karnej, sąd polski obligatoryjnie adaptowałby tę karę poprzez określenie jej wymiaru w granicach prawa polskiego i z uwzględnieniem całokształtu polskich unormowań materialnoprawnych. Ograniczenie zakresu adaptacji wyłącznie do orzeczeń przekraczających pułap ustawy oraz obowiązek uwzględnienia okresu rzeczywistego pozbawienia wolności za granicą i wykonanej tam kary uniemożliwiłaby pogorszenie sytuacji procesowej skazanego na skutek dostosowania orzeczenia do prawa polskiego.

W chwili obecnej Polska jest związana wieloma instrumentami prawa międzynarodowego, przewidującymi przejmowanie do wykonania zagranicznych orzeczeń skazujących na karę pozbawienia wolności¹²⁾. Rzeczywiste znaczenie dla obrotu prawnego ma jednak wyłącznie Konwencja Rady Europy o przekazywaniu osób skazanych, sporządzona w Strasburgu dnia 21 marca 1983 r. (dalej: konwencja strasburska) oraz decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z 13.06.2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (dalej: decyzja ramowa w sprawie ENA). Przepisy transponujące te akty prawne w różny sposób regulują możliwość adaptacji kary orzeczonej przez sąd zagraniczny do polskiego porządku prawnego.

W odniesieniu do konwencji strasburskiej art. 611c § 2 k.p.k. przewiduje zastosowanie procedury exequatur w myśl powołanego art. 114 § 4 k.k. Tymczasem przepisy implementujące decyzję ramową w sprawie ENA zawierają normę art. 607s § 4 k.p.k., zgodnie z którą sąd jest związany wymiarem orzeczonej kary, a zatem wykluczającą jej adaptację. Wydaje się to nie do pogodzenia z postulatem systemowej spójności prawa karnego. Co więcej, zróżnicowanie sytuacji osób skazanych w zależności od tego, czy zostali oni przekazani na podstawie przepisów implementujących decyzję ramową Rady Unii Europejskiej, czy też wydani na podstawie umowy międzynarodowej, musi budzić wątpliwości natury sprawiedliwościowej.

Analizy wymaga zgodność projektu z prawem europejskim, a w szczególności z decyzją ramową w sprawie ENA. Należy podkreślić, że decyzja ramowa nie zawiera przepisu, który wykluczałby stosowanie procedury adaptacji orzeczeń. Z tego względu niektóre państwa

członkowskie (Republika Czeska i Królestwo Niderlandów) przewidziały adaptację kar w przepisach implementujących decyzję ramową do własnych porządków prawnych. Spotkało się to z krytyką ze strony Komisji Europejskiej (por. sprawozdania z dnia 24 stycznia 2006 r. (SEK (2006) 79) i z dnia 11 lipca 2007 r. (SEK (2007) 979). Komisja podniosła, że decyzja ramowa w sprawie ENA nie przewiduje takich regulacji. Stanowisko Komisji nie zmienia jednakże faktu, iż z przepisów decyzji ramowej nie da się wyprowadzić obowiązku takiego ukształtowania procedury wykonywania kar izolacyjnych, która wykluczałaby możliwość ograniczenia wymiaru kary orzeczonej w państwie skazania do maksymalnej wysokości przewidzianej w państwie wykonania. Do takiego wniosku doszedł także Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 3 marca 2009 r., sygn. akt I KZP 30/08, w sprawie Jakuba T.

W uchwale tej Sąd Najwyższy stwierdził m.in.: „Okazuje się, że przyjmując takie brzmienie tego przepisu, ustawodawca polski ukształtował reguły orzekania w przedmiocie wykonania kar orzeczonych przez sądy innych państw członkowskich Unii Europejskiej w sytuacjach określonych w art. 604s § 3 i art. 604t § 2 k.p.k. w sposób niewymagany treścią zobowiązań prawnomiędzynarodowych. (...) W szczególności, w świetle uregulowań decyzji ramowej z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (2008/909/WSiSW, Dz. Urz. UE Seria L z 05.12.2008, Nr 327, s. 27) nie ulega wątpliwości, że podobnie jak obecnie, tak i po nadejściu terminu, w którym decyzja ta powinna być implementowana do krajowych porządków prawnych (5 grudnia 2011 r.), dopuszczalne będzie w ramach procedury orzekania o wykonaniu kar izolacyjnych orzeczonych przez sąd innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, także w sytuacjach procesowych występujących w związku z niewykonaniem europejskiego nakazu aresztowania i w związku z powrotnym przekazaniem skazanego w celu wykonania orzeczonej kary, ograniczenie tej kary do maksymalnego zagrożenia karnego przewidzianego w państwie wykonania, jeżeli orzeczona kara przekracza ten wymiar. Jak się wydaje, powinno to skłonić polskiego ustawodawcę do rozważenia, czy wskazane w uzasadnieniu niniejszej uchwały względy sprawiedliwościowe nie powinny zostać uwzględnione w ustawodawstwie polskim. Innymi słowy rozważenia wymaga, czy ustawodawca polski powinien utrzymać w prawie krajowym rozwiązania, które wprowadzie zgodne są z abstrakcyjnie pojmowaną zasadą wzajemnego uznawania, niemniej wydają się wątpliwe zarówno z punktu widzenia potrzeby

zapewnienia harmonijnego rozwoju prawa karnego w Unii Europejskiej, a przede wszystkim z punktu widzenia potrzeby zapewnienia sprawiedliwego traktowania sprawców przestępstw niezależnie od tego, gdzie zostali schwytani i w jakim trybie przekazano ich celem wykonania orzeczonej kary do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.”.

Analiza zgodności projektowanej zmiany z prawem europejskim, w tym z obowiązkiem prowsólnotowej czy prounijnej wykładni przepisów prawa krajowego, nie może pozostawać w oderwaniu od czasu i okoliczności dokonywania takiej wykładni. Wykładnia prowsólnotowa dokonana w roku 2004, kiedy do prawa polskiego wdrożono ENA, różni się bowiem od wykładni z roku 2009. Różnica wynika z faktu przyjęcia po roku 2004 wielu decyzji ramowych z zakresu wzajemnego uznawania orzeczeń, które stanowią naturalny kontekst interpretacji prowsólnotowej. Prawo europejskie musi być bowiem postrzegane jako całość i analizowane także pod kątem wzajemnych interakcji jego elementów.

O zgodności projektowanych zmian z prawem europejskim świadczy fakt, że możliwość adaptacji kary została wprost przewidziana w kolejnych instrumentach z zakresu współpracy sądowej w sprawach karnych w ramach Unii Europejskiej przyjętych po roku 2004. Przede wszystkim chodzi tu o decyzję ramową Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej¹³⁾ wspomnianą w cytowanej wyżej uchwale Sądu Najwyższego sygn. akt I KZP 30/08. Decyzja ta nie została jeszcze wdrożona do prawa polskiego. Termin jej implementacji upływa w dniu 5 grudnia 2011 r. W art. 8 ust. 2 tej decyzji ramowej przewiduje się, że jeżeli kara ze względu na czas jej trwania jest niezgodna z prawem państwa wykonującego, właściwy organ tego państwa może podjąć decyzję o dostosowaniu kary jedynie w wypadku, gdy kara ta przekracza maksymalny wymiar kary przewidziany za podobne przestępstwa w prawie krajowym tego państwa. Tak dostosowana kara nie może być łagodniejsza niż maksymalny wymiar kary przewidziany za podobne przestępstwa w prawie państwa wykonującego. Wdrożenie tej decyzji ramowej, przy pozostawieniu w obecnym brzmieniu art. 607s § 4 zdanie drugie k.p.k. doprowadziłoby do pogłębienia się niespójności systemowej i logicznej polskiej procedury karnej, o której była mowa uprzednio. Oba te instrumenty dotyczą bowiem osób skazanych na karę pozbawienia wolności przez zagraniczne sądy, a zatem osób w podobnej sytuacji procesowej, wobec których – w zależności od formalnej podstawy

przekazania orzeczenia – stosowano by całkowicie różne standardy. Zdaniem projektodawcy, byłaby to sytuacja niedopuszczalna.

Powrót regulacji europejskich do stosowania procedury ograniczonej adaptacji w decyzji ramowej 2008/909/WSiSW nie jest dziełem przypadku, lecz wydaje się przejawem poważniejszego zjawiska, polegającego na ograniczaniu automatyzmu wzajemnego uznawania orzeczeń pomiędzy państwami członkowskimi. Świadczy o tym treść kolejnego instrumentu dotyczącego tej problematyki, a mianowicie decyzji ramowej Rady 2008/947/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych¹⁴⁾. W art. 9 tej decyzji ramowej przewiduje się dostosowanie kary uznawanej przez państwo wykonania do systemu prawnego tego państwa. W szczególności przepis ten stanowi, że okres trwania obowiązku nałożonego na sprawcę w związku z poddaniem go próbie, długość kary alternatywnej lub okresu próby mogą zostać skrócone do co najmniej maksymalnego wymiaru odpowiednich okresów i długości przewidzianych w prawie krajowym państwa wykonania.

Rozwiązania umożliwiające dostosowanie uznawanego orzeczenia do wymogów prawa krajowego przewidują nie tylko wspomniane wyżej decyzje ramowe z zakresu wzajemnego uznawania kar polegających na pozbawieniu lub ograniczeniu wolności skazanego. Możliwość taka została przewidziana także w decyzjach ramowych z zakresu wzajemnego uznawania orzeczeń o charakterze majątkowym, pomimo mniejszej dolegliwości środków wykonywanych wobec osoby skazanej, a tym samym mniejszych potrzeb gwarancyjnych. Mowa tutaj o decyzji ramowej Rady 2005/214/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym¹⁵⁾. Art. 8 tej decyzji ramowej przewiduje możliwość obniżenia kwoty egzekwowanej kary o charakterze pieniężnym do wysokości maksymalnej kary za te same czyny przewidzianej w prawie krajowym państwa wykonującego.

Podobne rozwiązanie zostało zastosowane w decyzji ramowej Rady 2006/783/WSiSW z dnia 6 października 2006 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do nakazów konfiskaty¹⁶⁾. W art. 8 ust. 3 tego instrumentu przewidziano możliwość ograniczenia wykonania orzeczenia przypadku rozszerzonego, a zatem opierającego się o domniemanie przestępczego pochodzenia określonych przedmiotów majątkowych należących do sprawcy (por. np. art. 45 § 2

k.k.). Domniemania takie mogą opierać się na różnych przesłankach w różnych państwach członkowskich. Wspomniany przepis gwarantuje wykonanie orzeczenia przepadku rozszerzonego tylko w takim zakresie, w jakim jest ono zgodne z systemem prawnym państwa wykonania.

Powyższa analiza prowadzi do wniosku, że praktyka prawodawcy europejskiego trwale ewoluowała w stosunku do założeń przyjętych w konkluzjach Rady z Tampere i w programie haskim. Instrumenty z zakresu współpracy sądowej w sprawach karnych przyjęte po decyzji ramowej w sprawie ENA były uzupełniane o instytucje, wywodzące się z klasycznych, sprawdzonych norm obrotu międzynarodowego, w tym z procedury *exequatur*. Brak takiej procedury w decyzji ramowej w sprawie ENA musi być analizowany na tle tej konstatacji. Analiza taka prowadzi zaś do wniosku, że prawo stanowione w UE szeroko obecnie stosuje wywodzącą się z *exequatur* procedurę ograniczonej adaptacji, w różnych jej postaciach. Przy braku wyrażonego *expressis verbis* zakazu jej stosowania w sprawach dotyczących ENA, należy stwierdzić, że projekt jest w pełni zgodny z prawem europejskim.

Zdaniem projektodawcy fakt ten dodatkowo uzasadnia potrzebę zmiany przepisów implementujących decyzję ramową w sprawie ENA do prawa polskiego w sposób wyżej opisany. Podstawowym celem projektu pozostaje jednak potrzeba zapewnienia sprawiedliwego traktowania sprawców przestępstw niezależnie od tego, gdzie zostali schwytani i w jakim trybie przekazano ich w celu wykonania orzeczonej kary do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Należy ponadto rozważyć wzajemny stosunek przepisów objętych niniejszym projektem, a mianowicie instytucji adaptacji kary w ramach procedury uznawania i wykonywania ENA oraz reguły przewidzianej w projektowanym art. 114a pkt 4 k.k. Dostosowanie kary w żadnym wypadku nie może być uznane za zmianę orzeczenia skazującego wydanego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej w rozumieniu powołanego przepisu. Art. 114a k.k. dotyczy bowiem uwzględnienia w postępowaniu karnym wyroku skazującego, wydanego i wykonywanego w innym państwie członkowskim, podczas gdy art. 607s k.p.k. dotyczy kwestii odmiennej, mianowicie uznania i wykonania takiego wyroku przez sąd polski. Uwzględnienie wyroku obcego następuje w trakcie postępowania karnego dotyczącego innego czynu niż objęty wyrokiem. Tymczasem uznanie, dostosowanie i wykonanie wyroku w ramach procedury ENA dotyczy zawsze tego samego czynu, za który nastąpiło skazanie przez sąd obcy. Co więcej, adaptacja kary, a zatem jej obniżenie do pułapu przewidzianego przez prawo krajowe, nie

zmienia obcego orzeczenia, a jedynie – ponieważ wyrok ma być wykonywany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dostosowuje zakres jego wykonania do polskiego prawa. Są to zatem instytucje całkowicie odrębne, co uzasadnia zastosowanie w ich ramach odrębnych mechanizmów: w wypadku art. 114a k.k., zakazu zmiany orzeczenia uwzględnianego, zaś w wypadku art. 607s k.p.k., ograniczonego dostosowania do prawa polskiego orzeczenia podlegającego uznaniu i wykonaniu w Polsce. Z uwagi na różnice pomiędzy omawianymi instytucjami nie może to zostać uznane za wewnętrzną sprzeczność polskiego systemu prawnego.

Projektowany przepis przewiduje obligatoryjne dostosowanie wymiaru orzeczonej kary do prawa polskiego. Przyjęcie rozwiązania o charakterze fakultatywnym mogłoby bowiem stać w sprzeczności ze standardem równości wobec prawa, wyrażonym w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, jak również zasadą *nulla poena sine lege*, przewidzianą w art. 42 ust. 1 Konstytucji. Dyskrecjonalna władza sądu nie powinna bowiem dotyczyć możliwości wykonania kary w wysokości nieznannej ustawie polskiej, jeżeli procedura przewiduje możliwość adaptacji tej kary do prawa polskiego.

Rozwiązanie takie nie jest sprzeczne z modelem przyjętym w decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW, która przewiduje fakultatywne dostosowanie kary. Transpozycja decyzji ramowej zakłada bowiem pewien zakres swobody państwa członkowskiego, które może zdecydować o skorzystaniu z przyznanego mu uprawnienia na poziomie legislacyjnym lub o scedowaniu decyzji w tym przedmiocie na poziom orzecznicy. Względ na wyżej wspomniane standardy konstytucyjne przemawia za zastosowaniem tego pierwszego rozwiązania.

Art. 4 przedmiotowej ustawy

Przepisy implementujące decyzję ramową w sprawie ENA zostały wprowadzone w Polsce z dniem 1 maja 2004 r. Od tej chwili polskie sądy rozpoznały kilkaset ENA, w tym w części wydanych w celu wykonania kary pozbawienia wolności. Nie jest znana liczba spraw, w których uznano i przyjęto do wykonania w Polsce karę pozbawienia wolności w wymiarze przekraczającym pułap zagrożenia ustawowego przewidzianego za taki sam czyn w prawie polskim. Niemniej jednak, mając na względzie chociażby ENA, do którego odnosiła się wspomniana uchwała Sądu Najwyższego, istnienie pewnej ilości takich spraw nie ulega wątpliwości.

W związku z tym należało rozważyć, czy projektowana zmiana powinna odnosić się wyłącznie do spraw rozpoznawanych po jej wejściu w życie, czy też powinna mieć charakter retroaktywny. Jedyнным argumentem za pierwszym rozwiązaniem był wzgląd na ogólną zasadę *lex retro non agit* oraz na pewność obrotu prawnego w odniesieniu do spraw prawomocnie osądzonych. Za rozwiązaniem drugim przemawiały natomiast względy sprawiedliwościowe oraz konstytucyjny standard równości wobec prawa i zasady równego traktowania przez władze publiczne.

Obowiązek wznowienia postępowania, z natury rzeczy, nie będzie odnosić się do spraw, w których wykonanie kary albo środka zostało zakończone.

Art. 5 przedmiotowej ustawy

Określając termin wejścia w życie projektowanych zmian, za celowe uznano zróżnicowanie terminu *vacatio legis* w odniesieniu do rozwiązań dotyczących implementacji decyzji ramowej 2008/675/WSiSW oraz rozwiązań dotyczących zmian w zakresie europejskiego nakazu aresztowania. Zróżnicowanie to wynika z faktu, że o ile te drugie nie wymagają wprowadzenia przepisów wykonawczych ani podjęcia rozstrzygnięć organizacyjnych, o tyle implementacja decyzji ramowej 2008/675/WSiSW wiąże się z koniecznością opracowania ujednoliconej procedury, w ramach której jednostki organizacyjne prokuratur i sądów będą zwracać się do sądów państw obcych o nadesłanie odpisów wyroków. Oznacza to, że przepisy implementujące decyzję ramową 2008/675/WSiSW wymagają dłuższego *vacatio legis*, koniecznego dla opracowania takiej procedury.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Ocena skutków prawnych

Poza zmianami przewidzianymi w projekcie, ustawa nie wywołuje innych skutków prawnych.

Ocena skutków społecznych

Ustawa może wywołać pozytywne skutki społeczne wynikające ze wzrostu świadomości, iż skazanie poza granicami kraju powoduje skutki dla przyszłych postępowań karnych, prowadzonych w Polsce.

Ocena skutków gospodarczych

Ustawa nie wywołuje skutków gospodarczych.

Ocena skutków finansowych

Ustawa może spowodować wzrost wydatków budżetowych związanych z potrzebą pozyskiwania i tłumaczenia na język polski wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich UE. W obecnej chwili jednak ocena ewentualnych wydatków z tego tytułu nie jest możliwa.

Wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Ustawa nie ma wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Wpływ na rynek pracy

Ustawa nie ma wpływu na rynek pracy.

Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Ustawa nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy w ramach konsultacji został przekazany do zaopiniowania Sądowi Najwyższemu, Prokuratorowi Generalnemu, Krajowej Radzie Sądownictwa, sądom powszechnym oraz powszechnym jednostkom organizacyjnym prokuratury, a także Stowarzyszeniu Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszeniu Prokuratorów „Ad

Vocem”, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”, Naczelnej Radzie Adwokackiej oraz Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

Przeważająca większość powyższych instytucji nie zgłosiła żadnych uwag lub odniosła się z aprobatą do proponowanych rozwiązań.

Pierwszy Zastępca Prokuratora Generalnego, odnosząc się z aprobatą do projektowanego art. 107a k.k., wskazał, że proponowany przepis uniemożliwia dokonanie wyboru korzystniejszych dla osoby skazanej regulacji prawnych, w obowiązującym stanie prawnym gwarantowanych przepisami art. 111 § 2 k.k. oraz 114 § 4 k.k. Z uwagą tą niewątpliwie należy się zgodzić, lecz z racji kierunków rozwoju prawa unijnego jej uwzględnienie nie jest możliwe, ponieważ art. 4 ust. 3 decyzji ramowej Rady 2009/315/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie organizacji wymiany informacji pochodzących z rejestru karnego pomiędzy państwami członkowskimi oraz treści tych informacji stanowi, że organ centralny państwa członkowskiego, które wydało orzeczenie skazujące, zobligowany jest do poinformowania organu centralnego innego państwa członkowskiego, którego obywatelstwo posiada osoba skazana, o każdej zmianie w rejestrze karnym lub usunięciu danych dotyczących tej osoby. Z kolei organ centralny państwa członkowskiego, którego obywatelstwo posiada osoba skazana, jest zobligowany do dokonania zmiany lub usunięcia informacji ze swojego rejestru karnego stosownie do aktualnych danych uzyskanych z państwa skazania (art. 5 ust. 2 powołanej decyzji ramowej). Tym samym nie ma możliwości odmiennego określenia zasad zatarcia skazania niż przez odwołanie do prawa państwa skazania.

W ocenie Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego, użyte w art. 114a § 1 pkt 4 k.k. sformułowanie „zachodzą inne przeszkody do uwzględnienia tego orzeczenia” jest nieostre i może prowadzić do wątpliwości interpretacyjnych.

Również Sąd Okręgowy w Gdańsku wskazał na nieprecyzyjny zapis art. 114a § 1 pkt 4 k.k., który zdaniem tego Sądu zostawia zbyt dużo miejsca na spory interpretacyjne.

W tej mierze należy stwierdzić, że z uwagi na fakt, że wprowadzana instytucja stanowi nowość i trudno przewidzieć, jakie przeszkody i problemy wyłonią się w trakcie jej praktycznego stosowania, potrzebna jest szeroka klauzula, uwzględniająca trudne w chwili obecnej do przewidzenia wypadki, kiedy z uwagi na przeszkody faktyczne lub prawne nie będzie możliwe uwzględnienie wyroku państwa obcego. W szczególności należy wskazać sytuacje, kiedy mimo zwrócenia się do państwa obcego o odpis wyroku nie zdołano tego odpisu uzyskać w rozsądnym

terminie lub gdy opis czynu zawarty w wyroku nie pozwala na ustalenie, czy zachodzi recydywa specjalna. Sytuacje takie zostaną szerzej opisane na poziomie aktu wykonawczego, przy wprowadzaniu do regulaminów sądów i jednostek organizacyjnych prokuratury unormowań dotyczących szczegółowych rozwiązań proceduralnych w zakresie czynności związanych ze stosowaniem przepisów objętych niniejszym projektem.

Pozostałe uwagi Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego zostały uwzględnione.

Prokurator Apelacyjny w Krakowie zgłosił postulat, aby rozszerzyć zakres art. 114a k.k. również na orzeczenia organów innych niż sąd. Postulat nie został uwzględniony, gdyż w polskim systemie prawa nie jest możliwe uwzględnianie orzeczeń skazujących wydanych przez ewentualne inne organy, ponadto postulat nie jest zgodny z brzmieniem wdrażanej decyzji ramowej. Prokurator Apelacyjny w Krakowie zakwestionował też zapis projektowanego art. 213 § 2a k.p.k., nakazujący uwzględnianie wyroków skazujących tylko wówczas, gdy organ powziął informację o prawomocnym skazaniu. W ocenie Prokuratora Apelacyjnego w Krakowie, oznacza to, że wyrok sądu obcego jest uwzględniany w mniejszym zakresie niż sądu krajowego. Również i ta opinia nie została uwzględniona. Organy procesowe nie mogą uwzględniać orzeczeń, których nie znają, co dotyczy tak samo orzeczeń sądów polskich, jak orzeczeń sądów zagranicznych. Prokuratury ani sądy nie mogą również w każdym postępowaniu samodzielnie poszukiwać informacji o ewentualnych uprzednich wyrokach skazujących zapadłych wobec oskarżonego za granicą, gdyż prowadziłoby to do przewlekłości postępowania i znacznego podniesienia jego kosztów. Ponadto decyzja ramowa 2008/675/WSiSW w punkcie 6 preambuły stwierdza, że nie przewiduje się obowiązku uwzględniania wyroków sądów obcych w przypadkach, gdy informacje uzyskane na podstawie obowiązujących instrumentów nie są wystarczające.

Zainteresowanie pracami nad projektem ustawy

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, stosownie do postanowień ustawy z 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie art. 7 powołanej ustawy.

---

¹⁾ Dz. Urz. UE L Nr 220 z 15.08.2008, s. 32.

²⁾ Dz. U. z 1995 r. Nr 51, poz. 279, z późn. zm.

- ³⁾ Dz. U. z 1991 r. Nr 14, poz. 58.
- ⁴⁾ Dz. Urz. UE L 93/23 z 7.04.2009.
- ⁵⁾ Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 292, z późn. zm.
- ⁶⁾ Dz. Urz. UE C 115 z 4.05.2010.
- ⁷⁾ Dz. U. z 1999 r. Nr 76, poz. 854, z późn. zm.
- ⁸⁾ Dz. Urz. UE L 322/33 z 09.12.2005.
- ⁹⁾ Dz. Urz. UE L 239/19 z 22.09.2000.
- ¹⁰⁾ Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z późn. zm.
- ¹¹⁾ Dz. U. z 2010 r. Nr 49, poz. 296.
- ¹²⁾ Konwencja o przekazywaniu osób skazanych na karę pozbawienia wolności w celu odbycia kary w państwie, którego są obywatelami, sporządzona w Berlinie dnia 19 maja 1978 r. (Dz. U. z 1980 r. Nr 8, poz. 21 i 22); Konwencja (Rady Europy) o przekazywaniu osób skazanych, sporządzona w Strasburgu dnia 21 marca 1983 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 51, poz. 279); Protokół dodatkowy do Konwencji (Rady Europy) o przekazywaniu osób skazanych, sporządzony w Strasburgu dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 43, poz. 490); Konwencja wykonawcza do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, sporządzona w Schengen w dniu 19 czerwca 1990 r. (Dz. Urz. UE L z 22.09.2000, Nr 239, s. 19); Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z 13.06.2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz. Urz. WE L z 18.07.2002, Nr 190, s. 1). W obrocie prawnym znajduje się ponadto szereg umów dwustronnych przewidujących możliwość przekazywania osób skazanych na karę pozbawienia wolności. Są to umowy z Algierią z 1976 r., Austrią z 1990 r., Białorusią z 1994 r., Egiptem z 1992 r., Irakiem z 1988 r., Koreą Płn. z 1986 r., Kubą z 1982 r., Libią z 1985 r., Marokiem z 1983 r., Mongolią z 1998 r., Syrią z 1985 r., Tajlandią z 1997 r., Tunezją z 1985 r. oraz Wietnamem z 1993 r.
- ¹³⁾ Dz. Urz. UE L z 05.12.2008, Nr 327 s. 27.
- ¹⁴⁾ Dz. Urz. UE L z 16.12.2008, Nr 337, s. 102.
- ¹⁵⁾ Dz. Urz. UE L z 22.03.2005, Nr 76, s. 16.
- ¹⁶⁾ Dz. Urz. UE L z 24.11.2006, Nr 328, s. 59.